

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Justis- og politidepartementet - Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO
Norge

10/05734-7

8.10.2010

**Høring - Forslag til endringer i utlendingsloven og utlendingsforskriften
(fjerning av uttrykket "rase" fra flyktningbestemmelsene, regulering av
adgangen til frivillig arbeid, tidligere forhåndsvarsel i utvisningssaker mv.)**

Det vises til brev av 09. 072010 fra JD om ovennevnte høring.

Utenriksdepartementet har følgende kommentar til forslaget til endring i utlendingsloven og utlendingsinstruksen.

Regulering av adgangen til frivillig arbeid

Forslaget til ny utlendingsforskrift § 10-1/10-1A skal regulere adgangen for utlendinger uten oppholdstillatelse til å ta frivillig ulønnet arbeid for humanitære organisasjoner mv. Justisdepartementet legger til grunn at endringen i størst grad vil få betydning for asylsøkere som venter svar på sin søknad.

Regelverksendringen vil etter sin ordlyd omfatte en langt videre personkrets enn bare folk som venter på å få avgjort sin asylsøknad. Slik utenriksdepartementet leser forslaget kan det ikke være tvil om at iallfall personer som har søkt om opphold på annet grunnlag enn asyl vil bli omfattet. I 2008 ble det fremmet 114 616 oppholdssøknader fra riket (EØS-saker unntatt).

Videre fremgår det ikke klart hvorvidt adgangen til å ta ulønnet arbeid også vil gjelde personer som befinner seg i Norge på et Schengen-visum. Utenriksdepartementet foreslår at det i forskriften klart fremgår hvorvidt adgangen til å ta frivillig ulønnet arbeid uten oppholdstillatelse gjelder for alle personer som befinner seg i Norge uten å inneha en oppholdstillatelse, eller om den kun gjelder for de personer som har en søknad om oppholdstillatelse til behandling.

Utenriksdepartementet har videre en kommentar av mer språklig/lovteknisk karakter:

Det er ikke nødvendigvis opplagt for enhver at uttrykket "frivillig arbeid" i overskriften til forslag til ny § 1-1A er ment å bare omfatte ulønnet arbeid. Det fremkommer først utrykkelig av utkastets tredje ledd at bestemmelsen gjelder ulike former for ulønnet innsats. Av hensyn til klarhet og forståelse bør det derfor vurderes om ikke ordet "ulønnet" bør tas inn allerede i bestemmelsens tittel og/eller i første ledd.

Den samme kommentaren gjør seg også delvis gjeldende for forslaget til ny § 10-1. Også her bør det vurderes å presisere i første ledd – ikke bare i overskriften – at det er tale om ulønnet innsats. Dette kan gjøres ved å innta ordene "følgende ulønnet innsats skal ikke...".

Bruk av uttrykket "rase"

Utenriksdepartementet deler Justisdepartementets syn om at når flyktningkonvensjonens definisjon av flyktning skal gjengis i norsk lovgivning, er den enkleste løsningen å foreta en ren oversettelse til norsk, slik som tilfellet er for någjeldende utlendingslov § 28 første ledd bokstav a. Slik vi ser det er dette ikke bare den enkleste, men også den beste løsningen for gjennomføring av internasjonale forpliktelser i norsk rett.

Rasediskriminering – eller diskriminering på grunnlag av rase – er et etablert rettslig begrep som er brukt i en rekke internasjonale menneskerettsinstrumenter.

Oppmerksomheten henledes i denne forbindelse til følgende konkluderende merknad fra FNs rasediskrimineringskomité i forbindelse med utformingen av lov mot etnisk diskriminering, hvor komiteen ikke syntes overbevist av norske forklaringer på hvorfor man hadde valgt bare å bruke uttrykket "etnisitet" og ikke også "rase" i forbindelse med vedtak av lov mot etnisk diskriminering (CERD/C/NOR/CO/18, 19 Oct. 2006):

"15. While noting that the State party has explained its difficulty in addressing the notion of "race" in the Convention, the Committee is concerned that the Anti-Discrimination Act does not specifically cover discrimination on the ground of race (arts. 1 and 2).

The Committee recommends that, within the anti-discrimination legislative framework, the State party ensures that discrimination on the ground of race is adequately covered in existing legislation and falls within the mandate of the Equality and Anti-Discrimination Ombud."

Saken illustrerer fordelene ved i størst mulig grad å holde seg til ordlyden i internasjonale konvensjoner ved inkorporering av disse i norsk rett. Man unngår

dermed at det reises tvil om hvorvidt norsk lovgivning er i samsvar med Norges internasjonale forpliktelser.

Dersom man likevel velger å erstatte uttrykket "rase" med et annet uttrykk i utlendingslovgivningen, mener departementet at Justisdepartementets forslag "etnisitet, avstamning, hudfarge" vil være dekkende.

Med hilsen

Kristian Jervell
Underdirektør

Maren Edvardsen
Seniorkonsulent